

Értesítések:
Nagy-Becskek.

Zápalya-utca 1-és szám,
nová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére ve-
natkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 \$
Félévre ———— 6 \$
Negyedévre ———— 3 \$
Egy hóra ———— 1 \$
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdeté-
s-irodáknak.

Hajlék hirdetés

vadás- és hasznosítási hivatalból.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 261. szám.

Hétfő, november 15.

A delegációk.

Nagy-Becskek, nov. 15.

(—s) A delegációknak holnap meg-
induló tanácskozásai elé nyugodt vára-
kozással tekinthetünk. Minden jel oda
mutat, hogy a közös ügyek megvitatása
sima és gyors lefolyású lesz, éles ellen-
tétben avval az állapottal, amely az osz-
trák bonyodalmas botrányok folytán a
közös ügyek sorsát a közel jövőben
fenyegeti. Jelenleg tehát a monarchia
belső állapotában van az aggasztó jelen-
ség, ellenben a monarchia nemzetközi
helyzete és viszonyai annál inkább meg-
nyugtatók. Harmincz év óta talán még
soha sem volt olyan szilárd és biztos alapon
nyugvó Ausztria-Magyarország nemzetközi
pozíciója, mint jelenleg, aminek előidézésé-
ben és megszilárdításában kétségkívül
nagy érdem illeti meg gróf Goluchovszky
Agenor külügyminisztert.

A múlt évi delegációk óta külügyeink
vezetője különösen szembeszökő és kiváló
jeleit adta államférfiúi nagyratermettségének
és magas látókörre valló képességeinek. Tul-
nyomó részben az ő működésének köszön-
hető, hogy Ausztria-Magyarország állami
tekintélye és politikai sulya nemzetközi
tekintetben teljes erejével érvényesült
minden téren, ami legfontosabb az európai
béke megszilárdítása és állandósítása körül.
A hármass szövetség kapcsán éppen a
jelenlegi esztendőben fűződtek legszoro-
sabbakká, ugy, hogy azok már önmaguk-
ban véve is föltétlenül biztosítékai az európai
békének. De Goluchovszky a hármass
szövetség újabb megszilárdításával nem
tekintette kimerítettnek az európai béke
biztosítására vonatkozó tevékenységet, ha-
nem nagyon ügyesen és tapintatosan meg-
értette Oroszországgal, hogy a hármass
szövetség fennállása éppenséggel nem
zárja ki annak lehetőségét, hogy a szövet-
kezett hatalmak a többi államokkal is
barátságos viszonyban legyenek.

Szerencsére az orosz diplomáciában
és magában a cázában meg volt a haj-
landóság ennek az irányzatnak a megér-

tésére és Oroszország valóságos hozzá-
járult az európai béke fentartásához.

A keleti bonyodalmak tekintetében
szintén jelentékeny érdem illeti meg kül-
ügyminiszterünket, hogy azok lefolyása
és majdan végleges megoldása is az euró-
pai békét egyáltalában nem érinti.

A delegációk tehát okkal adózhatnak
elismeréssel Goluchovszkyak. Kivüle azon-
ban a magyar közvélemény kétségkívül
elismeréssel tartozik báró Bánffy Dezso
miniszterelnöknek, a ki tagadhatatlanul
olyan módon érvényesíti Magyarország
befolyását a külügyekre, amint azt előtte
senki sem volt képes, s amint azt tőle,
mint Kálnoky megbuktatójától, elvártuk.

A hadügyminiszter szintén nem fog
komoly ellenzésre találni, mert eredeti
követelése nagy részét törölte és a dele-
gációk elé nagyon mérsékelt kívánságok-
kal lép.

A delegációk tehát mindenesetre nor-
mális lefolyásuk lesznek s tán még
jótékonyan fognak hatni az osztrák bonyo-
dalmaikra, a melyek a mi kormányunkat
és törvényhozásunkat sajnálatos stagná-
lásra kényszerítik.

— Crispi ártatlan. Mint legutóbb megjósoltuk volt,
a római legfelsőbb fokú törvényszék csakugyan megszüntette
Crispi névű a vád alá helyezési indítványt. Az ítélet
konstatálja, hogy Crispi teljesen ártatlan az ellene támasz-
tott vádak dolgában. A közvélemény általában megnyug-
vással fogadja az ítéletet, csupán azt kifogásolja, hogy
Crispi a titkos állami célokra szükséges összeget éppen
Favillá-tól szerezte be 1894-ben és 1895-ben. Crispi barátai
ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy Favillát akkoriban
még mindenki becsületes embernek ismerte.

Politikai hírek.

A fiumei állapotok. A tegnapi tünteté-
seknek, mint Fiuméből táviratozzák, Ossoi-
nack vezetése mellett folytatása ígérkezik.
Ossoinack óriási Batthyány Tivadar ellenes
áramlatot teremtett és most választói
meetingről beszélnek, mely rosszalást és
bizalmatlanságot akar szavazni Batthyány-
nak és kényszeríteni akarja a lemondásra. A
magyarság, melyet a tegnapi eset rend-

kívül felizgatott, Batthyány mellett fog
demonstrálni, mert nem akarja megengedni,
hogy Batthyány azért, mert a fiumei kér-
vénnyel szemben magyar szempontból a
Házzal egyetértve az egyedüli korrekt
álláspontra helyezkedett s ezért lemondásra
kényszerítették. Az autonómisták Ossoi-
nack vezetése mellett Maylender akarják
képviselőnek választani, a ki különben
az általános választások idején a Batthyány-
párt jegyzője volt. Ez autonómista terv
azonban a magyarságon alighanem hajó-
törést fog szenvedni.

A szerb államvasutak bérbeadása.
Belgrád, nov. 14. Hír szerint a kormány-
nak az a szándéka, hogy a szerb állam-
vasutakat egy konzorciumnak adja bérbe
azon feltétel alatt, hogy a szerb vasuti
hálózat tervbe vett kiterjesztésére köte-
lezi magát.

HIREK

Tájékoztató.

November 15. Közigazgatási bizottsági ülés.
November 21. A torontói Átlét-klub vers-nyo.
December 12. R. K. hitközségi ülés.

A szombat naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők
szűzére kedden és pénteken délután

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán
Budapestről, hol a katolikus kongresszus üléséin
résztvett, visszaérkezett Nagybecskerekre.

— R. k. hitközség. A r. k. hitközség
képviselőtestülete tegnap délután Franz J. L.
hitközségi elnök elnöklése alatt ülést tartott,
melyen a következő képviselők vettek részt:
dr. Grandjean József, Steinitzer Géza, Bohn
Péter, Annau József, Glaser Péter, ifj. dr. Demkó
Pál, Zimmerer Antal, Napholz Agoston, Weiter-
schan Fülöp, Baaden Károly, Edinger Péter,
Opolzer Lajos, Haidgger Ödön, Steyer István,
Krumenacker József, dr. Haidgger Lajos,
dr. Brájer Lajos, Blumm Sándor. Miután elnök
szívélyesen üdvözölte a megjelent tagokat, meg-
nyitja az ülést, egyben indítványozza, hogy
Szabó Ferenc plébánost egy három tagú kül-
döttség kérje fel a közgyűlésen való részvételre.
A néhány perccel később megjelent plébánost
zajos éljenzéssel fogadták, melynek lecsendesül-
tével Franz elnök szép szavakkal ad kifejezését
a hitközség afeletti örömeinek, hogy a püspök
Szabót kinevezte esperesé. (Zajos éljenzés.)
Szabó plébános meghatva mondott köszönetet a

A „TORONTAL” tárczája.

Dér a küszöbön.

— Eloivadt corpus delictik. —

Kénytelen belátni az ember, hogy akármilyen
akárhogy van, még sincsen soha jól semmi. Mert
nem minden rendes ember gondolkozott úgy teg-
nap este, mikor szállani kezdett le a földre a
dér, hogy jól van, csak szálljon le hát. Itt van
az ideje, hogy dér legyen.

Pedig micsoda nagy lélekveszedelmet csinált.
Itt van például Gerzson ur. Még az ellen-
sége sem mondhatná rá, hogy nem rendes ember,
pedig nincs is ellensége, mert szép felesége van.
Van, van. De most már az ördög tudja,
meddig lesz, mindent elrontott a dér.

Azonban, hogy szót szóba ne öltsek, elején
kell keszenem a dolgot, ott, a mikor Gerzson
ur mérgesen, mint a tüzes hétfejú sárkány, ma
reggel beront a kapitánysághoz.

Tekintetes ur, — mondja a kapitánynak
— dobassa ki a lakómat.

— Miért?

— Csak. Ne is tessék kérdezni. Csak tessék
kidobadni a lakásból. Egy, kettő, három — aztán
kint van.

— Hja, ha az úgy menne. A lakókat nem
lehet olyan könnyen kidobadni a lakásból. Ez
csak akkor lehet, ha a lakó olyan dolog, mester-

ség, üzlet folytatására használja a lakást, a mely
dolog, mesterség, üzlet folytatása a házbelleket
zavarja —

Gerzson toppant a lábával és nagyot kiált.
— Ez azt! Zavarja, könyörgöm szeretettel,
éppen nagyon is zavarja.

Gerzson dühös, rikácsoló szava után női
hang csendül meg a háta mögött.

Az irnok urtól kezdve mindenki hátra
fordul. A csipkekendőt izgatottan huzogatta a
fején a szép Gerzsonné asszonyság.

— Nem igaz. Nem zavar senkit. Gerzson
te megbolondultál.

Tessék most már itélkezni. Zavarja, nem
zavarja. Gerzson dühös, mint egy oroszlán; Ger-
zsonné asszonyság pedig olyan, mint a vadmacska,
a mely a kőlykeit védi. (Jaj hiszen, ha azt
védené.)

— De én vagyok az ur! — fujja Gerzson.
— En mondom hogy zavarja!

— Nem igaz.

— Tessék megmondani Gerzson ur, hogy
miben áll a zavarás — szól a bírő.

Gerzson félve tekint az asszonyra.

— Csak mondjad, mondjad, kiált rá ez. —
Ha nem röstelled. Vén számár.

Gerzson felhördül.

En vén számár? Nem igaz. Vén ökor
vagyok, látod. —

Es a két kezét szarvak gyanánt illegeti a
homlokára.

— Tetszik látni bírő ur. Ilyen ökor vagyok
én. Ilyenek vannak az én fejemen. Ó nagysága
jóvoltából. Tessék kidobni kérem azt lakót . . .
Mert ez tény dolog, kérem. En már régen gyan-
akodtam. Tegnap este kellett elutasnom. Hát el-
utasztam. Ugy fájt a szívem — Gerzson sóhajt —
és tudtam, hogy valami szerencsétlenség fog tör-
ténni itthon. Richtig, ma reggel hazajöttem. Es
tetszik tudni mit tapasztaltam?

— Nem.

— Hát majd elmondom. En nagy megfigyelő
vagyok — mondta Gerzson ur. — Tetszik tudni,
az éjjel esett a dér. Igen, tessék megfigyelni, az
éjjel. Es én kérem ma korán reggel jöttem haza.
Es tetszik tudni, mit láttam a lakásom kapujá-
ban? Nem? Majd megmondom. Egy férfi láb-
nyomait láttam ma reggel a dérben, a mi a lép-
csőkre esett. Hát hogy került az oda? Tetszik
elgondolni? No igen, bírő ur okos ember. Tes-
sék csak kidobni azt a lakót. Mert ő nem az
ilyen mesterség folytatására bérelte ki azt a
lakást.

— Hallgass! kiáltott bele az asszony, fehér
arca elpirult és a kabátja szélét tépte kezével.
Azonban Gerzson ur dühös volt, mint egy
egész állatkert, ha két napig nem kap enni.

— Nem hallgatok! Mert én tudom, hogy
mit csinállok. Csak azt sajnálom, hogy a nap el-
olvasztotta a dért, hogy én most megmutathat-
nám ott a nyomokat. A hogy bement és a hogy
kijött . . .

Odaférbközt egészen Gerzson mellé hara-
gos arccal a felesége.

szívélyes óvációért, igérvén, hogy ezentul is egész tehetségével a hírközséget fogja szolgálni. (Eljenzés.) Következett a tárgysorozat. Határozatba ment, hogy ezentul a tanoncok is hit oktatásban fognak részesülni. A részletek megállapítása a plébánosra és Baden iskola igazgatóra bízta. — Vudj György tudatja át-helyezését, egyszerűen leköszön alelnöki tiszt-ségéről. A képviselőtestület eltávozása felett sajnálatának ad kifejezést, buzgó munkálkodás-ért pedig köszönetet mond. — A legközelebbi képviselőtestületi ülést december 12-én tartják meg, melyen a jövő évi költségvetést fogják tárgyalni s egyszerűen a temető kibővítésének kérdését is megoldják.

— **Egy jegyző jubileuma.** Levelezünk írja: Folyó hó 14-én Párdányban a Stassik János 25 éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepek igen szépen sikerültek. A kevés számú intelligencia mellett az iparos és földműves osztály is oly élénk részvétet tanúsított, hogy az ünnepély a tervezett keretet messze túl haladta. Az előstén a párdányi önkéntes tűzoltó-egyesület és a férfialárda lampionos szerenádöt rendezett az ünnepelt jegyző tiszteletére. Vasárnap pedig az ünnepelés következő sorrendben történt: Déllelőtt 9 órakor a járás főbírája, Herteleny Imre, a járási jegyzői kar és a párdányi községi képviselőtestület élén üdvözölte a jubiláló, megemlékezvén a huzzonöt éves működése folyamán vezetésével és közreműködésével létesült üdvös intézményekről, tolmácsolván a község s a járás ragaszkodását s fellelvalói bizalmát. A jegyzői kar az ünnepeltet értékes irókészlettel lepte meg, míg a képviselőtestület határozatilag örökítette meg a község s lakosságának halálját és elismerését s e határozatot hivatalos másolatban ünnepélyesen kézbesítette. Ugyanez alkalommal a képviselőtestület egyhangulag oly értelmű határozatot is hozott, hogy 100 forintos alapítványt létesített „Stassik János” névre, melynek kamatait évente iskolai jutalmakra fogja a képviselőtestület esetről-esetre fordítani. Tisztelt a kaszinó egyesület küldöttsége, átnyujtván a legutóbbi közgyűlésből kelt, Stassik Jánosnak a kaszinó dísztagjává történt megválasztásáról szóló kiváló szép kiállítású díszokmányt. Ezek után a tűzoltóság, tantestület, a földműves egyesület, iparsegélyző-egyesület, takarékpénztár képviselői, illetve küldöttei tolmácsolták küldöik üdvözlését. A beszédek befejeztével a község ünnepélyes misére a templomba vonult. Délben 70 terítékű ebéd volt, melyen a teljes számú intelligencián kívül az iparosok és földművesek legjava vett részt. Felkészültökben sem volt hiány. Az ünnepelt jubilaus mondta az első felkészültöt ö felségére, a dicsően uralkodó királyi párna; utóbb ismét a kormány, a vármegye vezető tagjai s a megyés püspök egészségére emelte poharát. Viszont Strosz Béla a közszerepben álló jegyzőre: az ünnepeltre; Herteleny főszolgabíró a jegyzői karra mondott felkészültöt; Fohsz

— Kicsoda? — csattant fel.

— Kicsoda? Hát a lakó, a lakó ur, a t-drágalatos lakó.

Az asszony nevetett. Még a szemé is kacagott.

— Számár vagy, Gerzson. Hát honnan tudod, hogy az volt?

Gerzson megrökölt, mintha fejbe vágták volna. Valóban, honnan lehetne azt tudni?

— Um — dadogta Gerzson. — Igazán...

— Látod, látod — hízelt neki az asszony és megvergette fehér kezével Gerzson arcát. Hogy lehet már ilyen az ember...

Gerzson ur, a dühös oroszán arcáról lassankint lesimultak a ráncok.

— No gyere hezsa — szólt a párja és kényeskedve a karjába kapaszkodott.

Gerzson lassan, tévőzva indult meg. Hát nem az volt. Azaz, hogy nem lehet tudni ki volt. Cudálatos eset. Es ki tudná azt már most megmondani, hogy ki volt valaképpen? Ki, ki tudná?

A korpusz delikti elolvadt.

Az asszony szemérmesen sütötte le a szemét, a mint suhogó szoknyaiban, apró, formás lábával az ura mellett lépdelt. A hszatéró, megjuhászodott Gerzson történetéből pedig az látszik ki most már megint, hogy mégis csak jól van elrendelve a világon minden... a dér is, a mit elolvasat a küszöbökön a nap... a féltés, mit lekerget Gerzson ur szívéből az asszony mosolya, szava.

György jegyző a járási hatóságra köszöntött rá. Befejezésül pedig a sokfelől érkezett táviratok s üdvözöl levelek olvastattak fel az egybegyűlték élénk lelkesedése közben. A kedélyes társaság a késő délutáni órákban is még együtt maradt.

— **Óvoda.** Az állami óvodák felügyelő-bizottsága szombaton délután Franz J. L. elnöke alatt ülést tartott. Miután a bizottsági tagok egy része letette az esküt, a következő tárgysorozatot intézték el: A téli szünidő december 20-ától január 31-éig fog tartani. — Határozatba ment, hogy mindegyik óvodában egy karácsonyfát állítsanak fel. Ezután az óvónők bemutatták a tanítványok létszámát. A Grad-nuliczában beiratkozott 48 tanuló, kik közül azonban 24 szerb gyermek egy állítólagos agitáció folytán nem látogatja az óvodát. Addig is, míg a vizsgálat kideríti, vajjon csakugyan agítált-e egy tekintélyes szerb fiú a magyar állami óvoda ellen, tartózkodunk egy a nevek említésétől, mint az ügynek bővebben való ismertetésétől. Az oppovai negyedben beiratkozott 102, a Német negyedben 92 gyermek. Végül megállapították a létegetési sorrendet.

— **Egy tanító bucsuja.** Bogárosról írják lapunknak: Megható ünnepély folyt le e hó 11-én községünkben, midőn Ferch József képviselt középiskolai tanár, közel 40 évi főtanítói működése után, egészségi okból nyugalmába vonulván, részére a község bucsuünnepélyt rendezett. A délvídiéken messze ösmert neve, melyet a nagyképeségű tanító munkálkodása által szerzett, sok vendéget vonzott ide az ünnepélyre, de sokan voltak itt tanítványai közül is, kik a társadalom minden rétegében mint papok, ügyvédek, mérnökök, orvosok, tanítók stb. munkálkodva, nem tudják feledni a gondoskerészt, ki a tudás, a munka és törekvés csiráját atyai kézzel ápolta szívükben. Üdvözlések a legszélesebb körből érkeztek. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter fejezte ki elismerését egy szép leiratban a buzgó működésért, Steinbach Antal tanfelügyelő, Gyertyánffy főbíró megható szavakkal írt levelekben fejezték ki nagyrabecsülésüket az ünnepelt iránt. Tanítványai közül, kik meg nem jelenhettek, levélben fejezték ki haláljukat és szeretetüket az ősz tanító iránt. A megjelentek köréből: Schneider József szentesi főmérnök esetlen szép szavakban a tanítványok nevében nem muló szeretetüket és becsülésüket. A község szép emléktárggyal lepte meg az érdemes tanítót, azután kedélyes lakoma zárta be az ünnepélyt, melyen perze lelkes felkészültökben az ünnepeltre nem volt hiány. Este a dalárda által rendezett fáklyásmenet zárta be a bucsuünnepélyt.

— **Hymen.** Risztics Ilonka kisasszonyt, Simonich Zsigmond bírósági végrehajtó leányát, eljegyezte Kornbauer Kornél temesvári főállatorvos.

— **Kedélyes mentő.** Versesről a következő kedélyes eseményt írja egy szemtanú. A minap a temesvár-báziási vonat egyik III. osztályú kocsiában egy paraszt ember kiejtett kezéből egy petróleummal telt üveget, melynek tartalma szétömlött a kupé padlóján és egy égő szivarvég által meggyújtva, csakhamar lángokba borította az egész szakaszt. Az utasokat természetesen nagy rémület fogta el és kétségbeesetten futkostak az ablakhoz segítségért kiabálva. A kalauz figyelmesül lett a veszélyre és megállította a vonatot. Mindenki sietve igyekezett menekülni a vonatról, kivéve a mi parasztunkat, ki minden veszélyrel dacolva, páratlan lélek jelenléttel és szakértő buzgalommal rárcigálta a „hideg meleg” feliratu gőzfűtési reguátort. Az utasok ijedelmét, miután látták, hogy a derék férfinak semmi baja sem esett, rögtön óriási derűlttség váltotta fel. A mi derék „menőnk” pedig abbéli indignációjában, hogy ily rosszul halálják meg emberbaráti működését, dühös pillantásokat vetve mindenfelé, más kupéba szállt be. Az égő vagoat kikapcsolták és a vonatot folytatta utját.

— **Tóba fagyott vadkacsák.** Szegedről írják azt a kissé különösen hangzó hírt, hogy az alsópartján a minap éjjel odafagyott a nagy-sziksói tó tütréhez egy egész sereg vadkacsák. A jámbor szárnyasok mintegy ötvenen voltak s mire észrevették a veszedelmet, a szokatlan erős fagy nem eresztette el a szárnyaikat.

— **Brutális férj.** Miin Velyko szerb czerenyai paraszt ittas állapotban a minap a feleségét annyira megverte, hogy a boldogtalan fiatal asszonyt súlyos betegen a szombolyai kórházba szállították. A brutális férj ellen megtették a bűnvádi feljelentést.

— **A beteg Bismarck.** Hamburgból jelentik: Bismarck herceg betegsége iránt nemcsak Németországban, de az egész világon mindenütt nagy az érdeklődés. Öreg embernél minden betegséget figyelembe kell venni és ezért nem is csoda, hogy Bismarck családja nagy aggodalomba esett, mikor az öreg urat régi krónikus baja megint elővette. Bismarck vas természetű és a gondos ápolás, a melyben részesül, most is le fogják győzni a betegséget, a melyben már is határozott javulás állott be.

— **Öngyilkosság.** A századvég egyik nyavalyája, a blazirtság, lépten nyomon felüti a fejét és a legtöbb esetben megköveteli a maga áldozatait. Hányszor látunk fiatal embereket, a kik unott arckifejezéssel bolyonganak az utcán s az egész lényük azt a benyomást kelti, hogy dacára 17—18 éves koruknak, már belefáradtak az életbe. Pedig alig éltek még s mert gyávák felvenni a küzdelmet a sorssal, mely nem teljesíti szeszélyeiket, könnyelműen eldobják maguktól az életet. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy ezek a fiatal emberek majdnem kivétel nélkül a jobb családokból kerülnek ki s többnyire „egyetlen gyermekek” lévén, hozzá vannak szokva a gond nélkül, elkényeztetett élethez. A változást már perze nem bírják el s a ki rákapott a pezsgőre, annak nehezére esik kicsisbert inni. Egy ilyen fiatal ember akarta tegnap eldobni magát az életet. Fejér Alajos, a torontálvármegyei jegyzői szakiskola hallgatója, 17 éves kora dacára blazirtabb már bárki másnál s máris viharos kalandokkal telített mult áll a háta mögött. Október óta tartózkodott Nagybecskereken s az alatt elköltötte a tandíját, az élelmezésére és különféle más célokra küldött pénzeket, anélkül azonban, hogy feltűnő módon költsékezett, vagy dorbézolt volna. Szombaton délelőtt azt mondta a lakásán, hogy a déli vonattal hazautazik az apjához Nagyenyedre, mert pénzre van szüksége s csakis személyes érintkezés folytán képes az apjától azt megkapni. Délután azonban még mindig itthon volt s azzal mentegődzött, hogy lekészt a vonatról. Elbucuzott másodsor is és valamivel később azzal távozott hazuról, hogy este utazik. Tegnap reggel azonban megjelent a lakásán a Rózsa szálloda szolgálja egy névjegygyel, melyen Fejér egyik felöltőjét kéri. Így tehát másodsor sem utazott el, hanem szobát váltott a szállodában. Mindenki úgy ismerte, mint könnyelmű fiut, következőleg bár feltűnt a magaviselete, mégsem gyanította senki, hogy mit forgat a fejében. A kabátját azután eladhatta valakinek s revolvert vásárolt az árán, a melylyel még a délelőtti folyamán mellbe lötte magát. A golyó azonban nemesebb részeket nem sértett s hacsak sebláz nem következik be s komolyabb komplikáció nem támad a szervezetében, Fejér életben marad. Jelenleg kúnn fekszik a József-kórházban. Az öngyilkosságának okáról ő maga sem tud fölvilágosítást adni.

— **Mérgezés a korcsmában.** Egresről rejtélyes esetről értesül a „T. K.” Zsebelyán István és társa Sztrójan Kracsna betértek egy kis siverősítőre az ottani nagykorcsmába. A korcsmában időzött Gallu Pászku, Zsebelyánnak régi haragosa. Vigan folyt a pálinkázás, amikor Zsebelyán és barátja egy pillanatra elhagyják a korcsmai helyiséget. Az alatt míg ők távol voltak, Gallu egy csomag gyufát pálinkába áztatva, a gyufaoldatot Zsebelyán poharába öntötte. Benegyeszku Péter korcsmáros azonban észrevette Gallu manipulációját s figyelmeztette Zsebelyánt a mérgephárra. Gallu tagadja, hogy a gyufaoldatot öntötte volna a pohárba. Az ügyben a vizsgálatot megindították.

— **Huznak a vadludak.** Messze fent Litvániaiban már befagyhattak a tavak, mert a hideg fagy jeges pilléjével már itt lent is csillog a tavakon. Es messziről — messziről nagy gagogva falkákban, óriási „V” betű alakos felfújódásban huznak, szállnak felénk a lengyel nádasok hatalmas madarai, a vadlibák. Gázgób bugások kellemes a vadászemberekre, kik, ha így városban élnek, hozzájuk nem férhetnek ugyan a magasban repülő vízi madaraknak, de jól esik még a hangjukat is hallani az éjszaka sötétkék egétől. Szíveiket elfogja a vadászsejtelelem, szemük előtt varázslatképpen bokréta fejével hajladozni kezd a távoli határ, a rég látott szülőföld nádtengere, ahonnét errefele szálldogálnak, huznak a tapasztalt öreg gunárok s ostoba fiatal vadludak

Természeti tűnemény. Versekről írják, hogy ott rendkívül ritka természeti tűneménynek voltak szemtanúi tegnap este 8 óra tájban, holdfényes, hideg, száraz időben. Eszaki és déli irányban kilencz óriási fényugár tört elő két a látóhatár alatt fekvő központból. A keleti oldalon a sötétlő várhegy és a krassó-szőrényi hegyek felett a két oldalról összetalálkozó fény-sugarak egy látszólagos óriási körivet alkottak. A nyugati oldalon ez időben az iv nem volt látható. Tíz óra tájban a nyugati égbolton mutatkozott a széles sugarak által alkotott fényív. Ez a tűnemény nagy ámulatra ragadta az embereket s valószínűleg máshol is észlelhetették az Alföldön.

Színház és irodalom.

Salvini utolsó vendégjátéka.

— Otello. —
A nagy olasz művész utolsó fellépte alkalmával, szombaton eljátszotta Otellót. Talán azért, hogy annál nehezebbre essék a közönségnek, hogy ez istentől felkent színésztől meg kell válnunk. Bármilyen kitűnőknek is tartjuk eddigi alakításait, Romeót, Bánkot, de különösen Hamletet, az ő Otelloja messze felülmúlja mindezeket, közvetlen, megkapó hatásánál fogva.

Salvini felfogása természetesen itt is eltér azoktól, miket a többi művészek bemutatnak. Egész modern ember ez az Otello, mely a legtermészetesebb lépésben teszi meg azt az utat, melyet Shakespeare oly mesterileg fest.

Igazságban és természetességben aligha mulja felül egy művész is a Salvini Otelloját. A legfinomabb pszichologia egyesít nála megkapó erővel s ennek lehet tulajdonítani azt az ellenállhatatlan hatást, melyet ez az alakítása mindenütt tett, ahol eddig Otellót játszotta. A közönség régen ráunt az ördögiesen borzalmas tragikusokra s hálás egy művésznek azért, ha bemutatja az embert, persze klasszikus nagyságában.

A közönség, mely az eddiginél is csekélyebb számban jelent meg, nálunk ritkán tapasztalható lelkesültséggel fogadta a brilliáns alakítást s számtalanszor tapsolta ki Salvinit. Mellette nevének és Jago személyesítőjének is bőven kijutott a tetőzés nyilvánításokból.

Peterdyék bemutatója.

— A gyimesi vadvirág. —
Telt ház, hálás közönség, elégedett arcok, falrengető taps s végül dicső elismerés mindenfelé — ugyan mikor nyitották meg Nagybecskereken az őszi szezonot ily kedvező auspiciók között, mint tegnap? Annyival jobban örülünk a sikernek, mert Salvini vendégszereplése alatt ugyancsak tartózkodó volt a közönség, s már-már attól tartottunk, hogy ez a fagyos hangulat átmege a magyar szeszóra is. Hogy nem így van, csak annál örvedetesebb s a Peterdy társulatán áll már most, hogy azt a rokonszenves fogadtatást, melyben a társulat tegnap részesült, összevágó előadásokkal és változatos műsorral meghálálja.

„A gyimesi vadvirág”, melyet az egész magyar sajtó ostromlaltan tetszéssel fogadott, Nagybecskereken is igen szívélyes fogadtatásra talált. Erdekes dolog is az a falusi történet, melyet azt apák gyűlölete és a gyermekek szerelme mozgat. Preszmer Magdolna (Serfőzy Etel), annak a férfinak a leánya, ki egykoron megbozultta megbecstelenített házát és ezért tíz évig a börtön falai között sinlődött. A nép azonban megbocsátott „Rab Preszmernek” s még Balánka Jánosnak (Óváry) sincs semmi kifogása, hogy Imre fia (Peterdy) megkérje szép leánya kezét. Csak hogy ott van a gonosz szomszédné, özvegy Fabián János (Havasiné) és ő fia Gyurka, (Radnai) egy falusi don Juan, ki a többek között Magdolnának is tette a szépet, nem minden eredmény nélkül. Özvegy Fabiáné nem felejtette el, hogy az ő férje volt az, kit Rab-Preszmer gassága miatt megölt. Szemet szemért, legyen hát

Magdolna Gyurka áldozata. Gyurka ismét közeledik, de Magdolna elutasítja, mert igaz szívevel szereti Imrét, ki az első felvonás végén el is veszi. Amde ugyanakkor kiderül, hogy Imre huga, Mária (Barcs Aranka) szenvedélyes szerelemmel szereti Gyurkát, s ezt minden tartózkodás nélkül megvallja neki nyílt színen. Gyurka terve kész: elcsábítja Imre hugát, hogy szerencsés vetélytársán bosszút álljon. A leány megvallja bűnét Magdolnának s ez szívére beszél a csábítónak, hogy tegye jóvá bűnét. Gyurka magába száll, megígéri, hogy megkéri Mária kezét s Magdolna efeletti örömeiben megöleli a legényt. Amde a harangozó (Füredi) meglátja ezt a jelenetet és elárulja Imrének, ki efeletti haragjában elkergeti a feleségét. A harmadik felvonás meghozza a természetes megoldást, a házaspár kibékül, Gyurka pedig elveszi Máriát.

Ez a pompás történet, az ő természetes alakjaival, melyeket Géczy István igen szép nyelven szólaltat meg, mindvégig érdekelte a közönséget. Az epizód-alakok pedig oly zajos derűt fakasztottak, amilyenre évek óta nem emlékszünk.

Serfőzy Etel igen előnyösen mutatta be magát. Rutinos, jóízű színész s mint énekes is, kellemes, bár nem nagy hangjával, teljesen bevált.

Barcs Aranka csinos színpadi alak s ugy kellemes hangjával, mint ügyes játékaival megnyerte a közönség tetszését.

Peterdy a régi kitűnő színész. Pompás alakítását sokszor megtapsolták.

A legtöbb tapsot Füredi kapta, ki a harangozót edta kacagtató komikummal.

Radnai egy kis malőről eltekintve, mely az intonáció körül érte, ügyesen játszotta meg a falusi leánycsábítót.

A kisebb szerepek Ováry, Bérczy Mari, Havasiné, Halasi Béla, Pásztor, Termessy Gizella és Nádaszy Bélánál jó kezekben voltak.

A közönség igen jól mulatott s dacára egyes kedvrontók folytonos püsszegésnek, a főbb szereplőket ismételtén a lámpák elé hittá.

Heti műsor:

- Kedd: Czigánybáró.
- Szerda: Trilby.
- Csütörtök: Trilby.
- Péntek: Vigéczek (zóna).
- Szombat: Üdvöske.
- Vasárnap: Náni.

— **A Kisfaludy-színház sorsa.** A ó-buda Kisfaludy-színházzal tudvalevőleg sehogy sem birt boldogulni a színház tulajdonos igazgatója Serly Lajos s ezért egyelőre lemond a színház-igazgatóságról s külföldre megy egy magyar daltársulattal, a Kisfaludy színházat pedig kiadja bérbe Deák Péter jónévi vidéki színigazgatónak. A színházban most az ó-bajor passziótársaság tart előadást, decemberben pedig átveszi Deák Péter a színházat s megpróbálja ő életre támasztani a mostoha sorsu muzeatemplot.

— **Uj napilap.** A fővárosban november közepén új politikai napilap indul meg „Országos Hírlap” czímen. A lapot, amely nagyszabású, előkelő hírlap lesz, negyven, különböző párt állású, országos nevű politikus adja ki, főszerkesztője pedig Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő lesz. Az új hírlapot a fővárosi hírlap írók olyan előkelő gárdája csinálja, amely teljes garancia a vállalkozás fényes sikerére. Lipsey Adam, a lap felelős szerkesztője eddig a következő nevesebb hírlapírókat nyerte meg az új laphoz: Papp Dániel, Méray Horváth Károly, Papp Dávid, Lovassy Andor, Keszler József, Kabos Ede, Lendvay Sándor, dr. Guthi Soma, dr. Molnár Géza, Lakatos Sándor és még többeket. A lap segédszerkesztője Kálnoki Izidor, a Magyar Hírlap és Pesti Napló volt helyettes szerkesztője, aki tavaly az ezredévi kiállítás sajtóügyi előadója volt. Az új lap fényesen berendezett szerkesztősége és kiadóhivatala VIII. József körút 65. szám alatt lesz.

Táviratok.

Az EMKE elnöke.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvárról jelentik, hogy az Emke tegnapi közgyűlésén egyhangulag gróf Béli Akost választották meg elnöké. Az egyesület tisztán tanügyi czélokra 50.000 koronás alapítványt tett, melyet Ferencz József király nevével neveztek el.

Fiume tüntetése.

Budapest, november 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből telegrafálják, hogy a kormányzó rendeletére Mayländer polgármester és a raprezentanza tovább működik.

A bécsi állapotok.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik, hogy a Presse mai vezércikkében kifejti, miképp Magyarországnak nemcsak joga, de kötelessége is az osztrák kormányt alkotmányellenes eljárásában megakadályozni.

A békésgyulai mandátum.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál” er. táv.) Békés Gyuláról telegrafálják, hogy Bartha Miklós tegnap tartotta meg ott nagy közönség előtt programbeszédét. Megválasztása valószínű.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy a Figaró szerint az árulást, melyért Dreyfus kapitányt elítélték, egy katonatiszt követte el, kit gyanus összeköttetései miatt hosszabb időre szabadságotak. Ez a tiszt írta állítólag alá a hirhedt borderaoukormányt. A Liberté meg is nevezi a tisztet, a kit Rougement-nak hívnak.

Ultimátum a portához.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Calice osztrák-magyar nagykövetség ultimátumot intézett a portához Brazza Folinak Marsinából való kiutasítása miatt. Az ultimátumban kijelenti, hogy vagy elégtételt kap vagy elhagyja állomását.

A tőzsdéről.

Budapest, nov. 15. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat mérsékelt, vételkedv lanyha, néhány ezer mm., 10 krral olcsóbb. Kötöttett:
Buza márcz.-április . . . 11:97—11:98
Rozs 5:37— 5:38
Zab márcz.-ápr. 6:49— 6:50

Városi színház.

N.-Becskekerek, ma hétfőn 1897. évi nov. 15-én

A nőemáncozipatió.

Énekes bohózat 3 felvonásban Irta: Szigeti József. Karnagy Váradi Aladár.

S z e m é l y e k:

Tábornok	—	—	Halasi Béla
Gerőfy nyugalmazott kapitány	—	—	Pásztor János
Flóra, leánya	—	—	H. Serfőzy Etel
Özvegy Zarándiné	—	—	Havasiné
Árpád, fia	—	—	Nádas Ferencz
Keillinger, nyug. fűrvézer hadnagy	—	—	Havasi
Fruzina, vén kisasszony	—	—	Termesi Gizella
Veres, jegyző	—	—	Füredi Károly
Csonka, végrehajtó	—	—	Bombai
Kaczér Tamás, kiszolgált huszár	—	—	—
Lábornoknál	—	—	Radnai György
Lidi, Flóra szobaleánya	—	—	Bérczy Mari
Gyuri, Árpád inasa	—	—	Bogárdi
Judit, Fruzina cselédje	—	—	Szász Anna

Kedzde este 7 1/2 órakor.

Hirdetések.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Üzletigazgatóság. 10154. szám.

1023-3.3

Hirdetmény.

A torontáli helyi érdekű vasutak betegsegélyző pénztára tagjai részére a betegsegélyző pénztár számlájára, valamint a nem betegsegélyző pénztár tag vasuti alkalmazottaink részére készpénz fizetés mellett 1898. évben kiszolgáltatandó gyógyszer, s a szükséges gyógyászati segédeszközök szállítására ezennel pályázat hirdetik.

Felhivatnak a szállítást elvállalni óhajtok, s első sorban is a torontáli helyi érdekű vasutak vonalain mentén fekvő város és községbeli gyógyszerészek, hogy a nyújtandó engedélyt százalékban kitüntetett árajánlataikat hozzánk legkésőbb folyó évi december hó 10-ig benyújtani sziveskedjenek.

A betegsegélyző pénztár terhére szállított gyógyszerek s kötszerek az előirt mintájú orvosi rendelvényre, műszerek és egyéb gyógyászati segédeszközök igazgatóságunk irásbeli megkeresvényei alapján szolgáltatandók ki s az erről szóló számla szabályaink értelmében szak- és számszerű felülvizsgálat után félévenként egyenlített ki.

Nagybecskerek, 1897. november 7-én.

Torontáli helyi érdekű vasutak
Betegsegélyző pénztár.

61796. szám 1897.

Torontálmegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

N. Becskerek r. t. városánál elhalálozás folytán üresedésbe jött és évi 500 frt fizetés, valamint 100 frt lakbér járandósággal szerzett irnoki állásnak választás utján leendő betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében jelzett minősítést igazoló bizonyítvánnyal felszerelt és eddigi működésüket, nyelvismeretüket, erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányaikat a közszolgálatban levők felettes hatóságaik utján folyó évi november hó 20. napjáig hozzám terjeszték be, mivel az ezen határidő után beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

N. Becskerek, 1897. évi november hó 8-án.

Dr. Deliimanics s. k.,
alispán.

Irodai gyakornok.

Egy a kereskedői pályára készülő irodai gyakornok fizetés mel'ett állandó alkalmazást nyer.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

885. sz. kig. 1897.

1018-3.3

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Komlós községnél egy 300 frt évi fizetéssel járó községi irnoki állás megüresedvén, felhívom mindazokat, kik ezt elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket folyó évi november hó 20-áig hozzám beküldjék, vagy ezen idő alatt nálam személyesen jelentkezzenek.

Nagy-Komlóson, 1897. évi november hó 7-én.

Spuhler Ferencz,
községi jegyző.

1897. szám. 1897.

Tomasevác község előljáróságától

Hirdetmény.

Alólirott község előljárósága részéről az 1894. évi XII. t. cz. értelmében ezenel közhírré tétetik, miszerint Tomasevác községben 1897. évi november hó 1. napján egy 2 éves szürke szőrű, bal farsontja behorpadt tinó 25 frt értékű, bitangóságba vétetett és igazolt tulajdonosa által folyó évi december hó 1-ő napjáig, különbeui törvényes következmények terhe alatt átvehető.

Kelt Tomasevácson, 1897. évi november hó 13-án.

1029-1.1

A község előljárósága.

1231. B. v. k. szám. 1897.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. tszék 1897. évi 4035. számú végzésével megkeresett tek. n.-becskereki kir. járásbírósnak 1897. évi 6297. és 6412. sz. alatt kelt végzése folytán Grünbaum Vilmos czég részére Steiner Ferencz sz.-elleméri lakosnál 178 frt és 198 frt 78 kr és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1897. évi április hó 2-án lefoglalt 307 frt 22 kr-ra becsült szeszes italok és hordókból álló ingóknak alperes lakásán Sz.-Elleméren bírói arverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1897. évi nov 18-ik napján d. e. 9 órára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a

végrehajtható követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentésk be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtható kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi október 27-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1028-1.1

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Telefon 35. szám

Telefon 35. szám

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-fele bányákból.

Magyar királyi marhasó

841-52.27

métermázsanként 6 frt 90 kr.

Trachit törtkövek kövezésre.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapest, VI. ker., külső vácozi-ut 45. sz.

Sürgönyosim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), keretű részeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi-hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kut-felépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. tisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó- és seprőgépeket, uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, póczegődő tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Arjegyzőkek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.